

Skyldigheten för uppköpare av jordbruksprodukter och skogseffekter samt för artistförmedlingar att lämna kontrolluppgifter

Riksskattenämnden har i skrivelse till finansministern den 28 november 1955 föreslagit bestämmelser angående skyldigheten för uppköpare av jordbruksprodukter och skogseffekter samt för artist- och musikerförmedlingar att lämna kontrolluppgifter.

Förslaget har föranletts av de ändringar i taxeringsförordningen, vilka beslöts vid 1955 års riksdag i syfte att åstadkomma en effektivare taxering. Det innebär bl. a. att den utvidgade uppgiftsskyldigheten med hänsyn till övergångssvårigheter av kontorteknisk art för uppgiftslämnarna i huvudsak icke skall tillämpas förrän vid 1957 års taxering. I fråga om 1956 års taxering föreslås obligatorisk uppgiftsskyldighet i samma omfattning som hittills, nämligen endast för den som driver trävarurörelse eller yrkesmässigt avverkar skog.

Förslaget har följande lydelse:

De vid innevarande års riksdag antagna nya bestämmelserna om skyldighet att avlämna uppgifter till ledning för annans taxering stadga (33 § 1 mom. punkterna 5—7 TF; SFS 1955: 356) uppgiftsskyldighet dels för den som bedrivit verksamhet, vari ingått inköp av jordbruks- eller trädgårdsprodukter eller husdjur eller från husdjur erhållna produkter, dels för den som bedrivit verksamhet, vari ingått förvärv av avverkningsrätt eller inköp av virke eller andra skogseffekter, och dels för den som bedrivit förmedlingsverk-

samhet eller annan därmed jämförlig verksamhet, allt i den mån Kungl. Maj: t därom förordnat. I enlighet med uttalanden i förarbetena till nämnda lagstiftning (prop. nr 160 sid. 113, 114) får riksskattenämnden, som inhämtat taxeringsintendenternas i riket synpunkter och önskemål beträffande omförmälda uppgiftsskyldighet, härmed vördsamt framlägga följande förslag i ämnet.

Uppgiftsskyldighet enligt 33 § TF har — såvitt gäller ifrågavarande kategorier uppgiftslämnare — enligt hittills gällande bestämmelser förelegat allenast för den som driver trävarurörelse eller eljest yrkesmässigt avverkar skog å annans mark och blott beträffande utgivet vederlag för upplåten avverkningsrätt till skog. För övriga nu aktuella uppgiftslämnare kommer ett förordnande om skyldighet att lämna uppgifter enligt 33 § TF att innebära en utvidgning av de skyldigheter, som i detta hänseende tidigare ålegat dem. Med hänsyn till att särskilda svårigheter i många fall kunna uppstå vid fullgörandet av denna utvidgade uppgiftsskyldighet i fråga om tid, som ligger före bekantgörandet av de nya bestämmelserna, anser riksskattenämnden att i fråga om 1956 års taxering icke bör gälla vidsträcktare uppgiftsskyldighet än som hittills varit fallet. Riksskattenämnden föreslår således, att beträffande nämnda års taxering uppgiftsskyldighet utan föregående anmaning ålägges allenast den som driver trävaru-

rörelse eller eljest yrkesmässigt avverkar skog å annans mark beträffande dem, till vilka han under år 1955 utgivit vederlag för upplåten avverkningsrätt till skog, samt att från denna uppgiftsskyldighet — liksom hittills — undantages vederlag för avverkningsrätt som upplåtits från allmän skog.

Beträffande 1957 års taxering får riksskattenämnden anföra följande.

Den uppgiftsskyldighet, som ålägges med stöd av 33 § 1 mom. punkterna 5—7 TF, synes lämpligen icke böra konstrueras så att den blott användes stickprovvis eller med lokala begränsningar. Uppgifterna skola nämligen vara avlämnade senast den 31 januari under taxeringsåret, d. v. s. innan tiden för avlämnande av självdeklaration utlöpt. I den mån uppgifter skola användas för stickprovskontroll o. dyl., bör uppgiftsskyldighetens omfattning lämpligen icke angivas förrän efter det att huvudparten av de deklarerationer, som skola kontrolleras med uppgifterna, avlämnats, d. v. s. efter den 15 februari under taxeringsåret. Den generella natur, som uppgiftsskyldigheten enligt 33 § TF sålunda bör äga, medför att skyldigheten måste begränsas till att avse endast ett fåtal viktigare produkter. En följd härav blir att, såvitt angår uppköpare av jordbruksprodukter m. m., den obligatoriska uppgiftsskyldigheten enligt 33 § TF får med avseende å varuslag, som icke enligt Kungl. Maj:ts blivande beslut omfattas av nämnda skyldighet, i erforderlig omfattning kompletteras genom av vederbörande taxeringsintendent efter anmäning enligt 35 § 2 mom. a) TF infordrade kontrolluppgifter. Omfattningen av denna kompletterande uppgiftsskyldighet synes lämpligen böra bestämmas av taxeringsintendenten i varje län. Därest uppgifts-

lämnaren är bosatt inom annat län, synes taxeringsintendenterna i båda länen böra samråda i frågan. Vid bestämmandet av omfattningen av den kompletterande uppgiftsskyldigheten bör självfallet beaktas vad bevillningsutskottet (utlåt. 46/1955 sid. 20—21) uttalat angående vikten av att anmaningsrätten begagnas med omdöme och urskillning. — Eventuellt kan övervägas, att låta riksskattenämnden utöva någon samordnande verksamhet mellan länen. Något behov av en sådan riksskattenämndens verksamhet synes dock icke föreligga för närvarande.

Den uppgiftsskyldighet, som Kungl. Maj:t må komma att bestämma med avseende å 1957 års taxering, torde författningsmässigt böra givas giltighet tills vidare. Uppgiftsskyldigheten bör sålunda kvarstå oförändrad till dess Kungl. Maj:t må finna anledning föreligga till ändring antingen i skärpande eller mildrande riktning.

Uppgiftsskyldigheten enligt 33 § TF bör, som nyss antydde, avse sådana slag av produkter och tjänster, där det är önskvärt med en i princip obegränsad uppgiftsskyldighet. Sådan uppgiftsskyldighet synes — såvitt angår uppköpare, som avses i 33 § 1 mom. punkterna 5 och 6 TF — böra gälla allenast i fråga om sådana slag av produkter, som utgöra en väsentlig del av försäljningen från jordbruksfastighet, d. v. s. i fråga om punkt 5 spannmål, frövaror, oljeväxter, sockerbeter, potatis, slakt- och livdjur samt mjölk och produkter därav. Uppköpare av dessa produkter äro i allmänhet jordbrukarnas egna organisationer eller eljest ett tämligen begränsat antal personer. Några större svårigheter att fullgöra uppgiftsskyldigheten torde icke vara att befara, eftersom dessa uppköpare redan för när-

varande i stor utsträckning torde lämna jordbrukarna årliga besked om uppköpen. I vissa fall och särskilt beträffande slakt- och livdjur finnes dock ett något större antal enskilda uppköpare. För dessa synes en obligatorisk uppgiftsskyldighet komma att medföra ett icke oväsentligt merarbete. Riksskattenämnden anser emellertid det angeläget, att privata uppköpare av slakt- och livdjur omfattas av samma uppgiftsskyldighet, som kan komma att åläggas jordbruksorganisationerna.

Skyldigheten att lämna uppgifter enligt 33 § 1 mom. punkt 6 TF skulle — därest inga begränsningar infördes — komma att medföra en avsevärd utvidgning i förhållande till hittills gällande bestämmelser. Däri skulle inbegripas även ett stort antal personer, som icke äro rörelseidkare utan t. ex. jordbrukare. Riksskattenämnden anser visserligen att en utvidgning av den hittillsvarande kretsen av uppgiftslämnare är önskvärd men föreslår att skyldigheten att avlämna kontrolluppgift enligt ifrågavarande punkt 6 tills vidare begränsas till att avse rörelseidkare, som i sin rörelse förvärvat avverkningsrätt eller inköpt virke eller andra skogseffekter. Uppgift om vederlag för från allmän skog upplåten avverkningsrätt eller försålt virke m. m. synes dock — liksom hittills — icke behöva lämnas.

I fråga om uppgiftsskyldighet för den som bedrivit förmedlingsverksamhet eller annan därmed jämförlig verksamhet — 33 § 1 mom. punkt 7 TF — synas vissa begränsningar böra meddelas. Från generell uppgiftsskyldighet böra undantagas de fall, där uppgifterna i stor utsträckning skulle komma att avse antingen intäkter av icke skattepliktig natur eller ock intäkter i rörelse. Sålunda synes obligatorisk uppgiftsskyldighet icke böra före-

ligga för fastighetsmäklare, fondkommisionärer, auktionsförrättare, lastbilscentraler o. dyl. Beträffande verksamhet, som avser förmedling av tillfälliga uppdrag och arbeten, synes däremot obligatorisk uppgiftsskyldighet i viss utsträckning vara önskvärd. Innan erfarenheter vunnits om det praktiska värdet av ifrågavarande uppgiftsskyldighet synes dock en relativt stark begränsning böra ske. De önskemål, som framkommit, hava främst tagit sikte på uppgifter rörande musiker- och artistförmedlingar. Riksskattenämnden föreslår, att den obligatoriska uppgiftsskyldigheten tills vidare begränsas till sistnämnda två slag av förmedlingsverksamhet. Uppgiftsskyldighet bör föreligga oavsett om förmedlingen avsett artister till nöjeskattebelagd tillställning eller artister för underhållning i privata sällskap o. d. Å andra sidan bör från uppgiftsskyldighet undantagas sådana fall, där det för förmedlaren är känt att artisten är underkastad beskattning enligt förordningen den 23 oktober 1908 angående bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter (artistskatt).

Beträffande uppgifternas innehåll vill riksskattenämnden i fråga om uppgifter rörande mjölk och produkter därav, som levererats till mejeri, framhålla följande.

Enligt hittills gällande utformning av de för dylika inkomster aktuella deklaraformulären (formulär nr 4 a och 4 b) har såsom kontant intäkt skolat upp tagas ett belopp motsvarande leveransernas värde minskat med värdet av återbekomna mejeriprodukter m. m. (nettolikviden). De varor, beträffande vilka s. k. tyst kvittning alltså fått ske, hava varit dels varor, som använts i jordbruksdriften och för vilka inköpskostnaden är avdragsgill, t. ex. skummjölk samt flaskor,

sildukar o. dyl., dels ock varor, vilkas värde beskattas såsom jordbrukarens eget uttag av hushållsprodukter. De från mejerierna till taxeringsmyndigheterna avlämnade kontrolluppgifterna torde även merendels hava varit uppställda så att de utvisa det nettobelopp, som skall upptagas i deklarationen. Specifikation av de återtagna produkterna torde däremot i regel icke hava lämnats i uppgifterna.

En viss svaghet vidlåder emellertid det nuvarande systemet. Det har nämligen visat sig att denna s. k. tysta kvittning i vissa fall omfattat väsentligt större varukvantiteter och ej sällan även helt andra varuslag än man räknat med vid fastställande av normvärdet för från gården erhållna hushållsprodukter. Så t. ex. idka vissa mejeriföreningar försäljning till mjölkleverantörer i avräkning mot mjölklikviderna icke blott av mejeriprodukter utan även av konserver, specerier och andra livsmedel, kläder, husgeråd m. m. Inom riksskattenämnden har därför tidigare övervägts att genom blankettändring införa redovisning av mjölkleveransernas bruttobelopp. Beslut i frågan har emellertid fått anstå i avbidan på utformningen av uppgiftsskyldigheten för mejerierna. Motsvarande problem föreligger beträffande slakt- och livdjursförsäljningen såvitt gäller vissa län.

I 33 § 1 mom. punkt 5 föreskrives, att uppgift skall avse utgivet vederlag i penningar, naturprodukter eller annat. Detta torde för mejerernas del komma att innebära att uppgiften skall avse bruttovärdet av mjölkleveranserna. Riksskattenämnden har fördenskull för avsikt att till 1957 års taxering vidtaga erforderliga omdispositioner av deklarationsformulären nr 4 a och 4 b samt att medverka till att de i prövningsnämndernas jämlikt 75 § TF

fastställda anvisningar intagna schablonvärdena för i hushållet använda jordbruksprodukter bringas till överensstämmelse med den ändrade redovisningen av mjölklikviderna. Det må dock framhållas, att mejerierna av kontorstekniska skäl måste bli underrättade om ändringar med avseende på uppgifternas innehåll senast i början av det kalenderår, beträffande vilket de nya bestämmelserna skola tillämpas, d. v. s. beträffande vad som nu föreslagits senast i början av år 1956.

I propositionen har (sid. 115) framhållits lämpligheten av att man inom länsstyrelserna upprättar register över uppgiftspliktiga personer samt att noggrann övervakning sker av efterlevnaden av bestämmelserna om uppgiftsskyldigheten. Sådana register finnas redan för närvarande hos vissa länsstyrelser och man har därstädes haft goda erfarenheter av möjligheterna att med registrens hjälp anordna kontroll på uppgiftslämnandet. Enligt de hittills gällande reglerna har ifrågavarande uppgiftsskyldighet emellertid fullgjorts enligt 35 § TF, varigenom uppgifterna avlämnats till den som infordrat desamma (37 § 2 mom.), d. v. s. till taxeringsintendenten. Denne har följaktligen icke blott kunnat kontrollera att anmaning att avlämna uppgifter hörsammats utan även haft möjlighet att efter summering av uppgifterna undersöka huruvida summan överensstämmer med vad uppgiftslämnaren angivit i sin egen deklaration.

Med de nya bestämmelserna har kontrollfrågan emellertid kommit i ett annat läge. Uppgifterna komma i huvudsak att avlämnas enligt 33 § TF. Sådana uppgifter skola enligt 37 § 1 mom. TF avlämnas till den myndighet, dit den med uppgiften avsedde personen skall avlämna sin självdeklaration. Detta innebär, att uppgifterna

kunna avlämnas till ett stort antal myndigheter; i de fall de med uppgifterna avsedda personerna äro bosatta inom olika län har uppgiftslämnaren icke ens möjlighet att — om han så skulle önska — inlämna samtliga uppgifter till en och samma myndighet. De nyssnämnda möjligheterna att utöva kontroll bliva härigenom i hög grad försvårade. Dessutom innebär det nya systemet ökat arbete för uppgiftslämnare. Det synes därför ur såväl myndigheternas som de lojala uppgiftslämnarnas synpunkt önskvärt att uppgifter enligt 33 § 1 mom. punkterna 5—7 alltid avlämnas till taxeringsintendenten i det län, där uppgiftslämnaren är bosatt. Härför erfordras emellertid ändring i 37 § 1 mom. TF. Riksskattenämnden, som anser en sådan ändring vara av stor betydelse för taxeringskontrollen, föreslår att taxeringsförordningen snarast möjligt ändras i förevarande hänseende. Om så sker bör emellertid iakttagas att bestämmelsen i 37 § 1 mom. sista stycket om att uppgifter enligt 33 § TF vid avlämnandet skola vara ordnade på visst sätt framdeles bibehållas även beträffande uppgifter enligt 33 § 1 mom. punkterna 5—7.

Sammanfattningsvis föreslår riksskattenämnden således

att i fråga om 1956 års taxering icke förordnas om obligatorisk uppgiftsskyldighet för personer, som avses i 33 § 1 mom. punkterna 5 och 7 taxeringsförordningen,

att uppgiftsskyldigheten enligt punkt 6 av samma stadgande i fråga om 1956 års taxering begränsas till att gälla allenast

den, som driver trävarurörelse eller eljest yrkesmässigt avverkar skog å annans mark, och att uppgiftsskyldigheten skall avse endast vad uppgiftslämnaren under år 1955 utgivit såsom vederlag för upplåten avverkningsrätt till skog, därvid från uppgiftsskyldigheten undantages vederlag för avverkningsrätt som upplåtits från allmän skog,

att i fråga om 1957 och senare års taxering uppgiftsskyldighet ålägges samtliga i punkt 5 avsedda personer beträffande vederlag för spannmål, frövaror, oljevaxter, sockerbetor, potatis, slakt- och livdjur samt mjölk och produkter därav,

att vederlag för mjölk från och med 1957 års taxering skall redovisas med bruttobeloppet,

att uppgiftsskyldighet enligt punkt 6 beträffande 1957 och senare års taxering ålägges rörelseidkare, som i sin rörelse förvärvat avverkningsrätt eller inköpt virke eller andra skogseffekter, dock med undantag för vederlag för från allmän skog upplåten avverkningsrätt eller försålt virke eller andra skogseffekter,

att uppgiftsskyldighet enligt punkt 7 beträffande 1957 och senare års taxeringar, i den omfattning förut angivits, ålägges dem, som bedrivit verksamhet avseende förmedling av engagement för musiker och artister,

samt att 37 § 1 mom. TF ändras så att uppgifter enligt 33 § 1 mom. punkterna 5—7 skola avlämnas — ordnade på sätt i 37 § 1 mom. sista stycket anges — till taxeringsintendenten i det län, där uppgiftslämnaren är bosatt.